

ÖYKÜ

iki aylık öykü dergisi yıl: 11 sayı: 63 haziran-temmuz 2014

dosya:

Çağdaş Gagauz Öyküsü

• ahmet karacan • aydan karanfil • ayşe aldemir • dimitri karaçoban • ekaterina ganeva • emine batar
• emine k. kılınç • fahri tuna • fatma akkubak • güllü karanfil • güray süngü • handan acar yıldız • hasan aycın
• hatice bildirici • hayriye ünal • ibrahim arpacı • ismail ısparta • kamil yıldız • konstantin vasiloglu • mahfuz zariç
• mariya mercanka • mihraban inan karatepe • nagihan şahin • nazlı karabıykoğlu • necip tosun • nermin tenekeci
• neslihan yiğitler • nikolay babaoğlu • oktay yivli • petri çebotar • recep şükrü güngör • selma türköz
• stepan bulgar • stepan kuroglo • şeniz bayır • todur marinoğlu • tuna lütfü yukay • tülây kale • yusuf turan günaydın

63

HECEÖYKÜ'DE BU SAYI

ÖYKÜ GÜNDEMİ

Hatice Bildirici	<i>Rabbenâlardan Önce</i>	3
Mihriban İnan Karatepe	<i>Düşeş' le Aklınıza Düşenler</i>	3
Fahri Tuna	<i>Sait Faik Sadece İstanbul' u Yazdı</i>	5
Emine Batar	<i>Kayıtlı Saatler-V</i>	6
İsmail Isparta	<i>Akif Hasan Kaya ile Söyleşi</i>	7

ÖYKÜLER

Güray Süngü	<i>Kusursuz Dünya</i>	11
Handan Acar Yıldız	<i>İnatçı Leke</i>	15
Nermin Tenekeci	<i>Emanet</i>	20
Emine Batar	<i>Eşik</i>	25
Nazlı Karabiyikoğlu	<i>Çöl Seni de Yutacak</i>	28
Emine Kocabaş Kılınç	<i>Portakal</i>	31
Selma Türköz	<i>'Şeker' Yüzünden</i>	34
İbrahim Arpacı	<i>Koridor</i>	37
İsmail Isparta	<i>Medeniyet</i>	40
Hasan Aycın	<i>Çizgi</i>	43

DOSYA

ÇAĞDAŞ GAGAUZ ÖYKÜSÜ

Güllü Karanfil	<i>Coğrafyanızın Çağdaş Öyküleri</i>	45
	<i>Gagauz Edebiyatında Öykü</i>	46
Dimitri Karaçoban	<i>Mariya Kapaklı ile Gagauz Öyküsü Üzerine Söyleşi</i>	51
Nikolay Babaoğlu	<i>Kelime Kıyameti / Murmullar / Yoldaki Karı / İzler</i>	54
Stepan Kuroglo	<i>Kara Kış / Korkunç İlkbahar / Anılarım / Ayva Çiçekleri</i>	61
Petri Çebotar	<i>Zor Yollar</i>	81
Mariya Mercanka	<i>Tanas Dedem / Vasilka Babunun Kazları / Kıvrırma Kokusu / Keçi Eti</i>	85
Ekaterina Ganeva	<i>Sevgi Eziyetleri / Can Bağışlanması</i>	92
Konstantin Vasilioglu	<i>İki Parmak</i>	99
Stepan Bulgar	<i>Şakacılar / Çizmeler</i>	103
Todur Marinoğlu	<i>Son Akşam / Trakalı Öküz</i>	105
Aydan Karanfil	<i>Topal Kurt / Kaymaklı / Olan Oldu...</i>	115
	<i>Keman' ım</i>	122

ÖYKÜLER

Nagihan Şahin	<i>Meclis Dışında</i>	124
Tülay Kale	<i>Mesafesiz Yabancılar</i>	124
Şeniz Bayır	<i>Aşk Şarabı</i>	130
Neslihan Yiğitler	<i>Uyan</i>	132
Fatma Akkubak	<i>Tahtakuruları</i>	134
Ayşe Aldemir	<i>Ansızın Venedik' te</i>	137
Ahmet Karacan	<i>Lunafark</i>	140
Mahfuz Zariç	<i>Geyik Destanı (Destan-ı Geyik) Ebû Zerr ve Kardeşlik Eğitimi</i>	144
Hayriye Ünal	<i>Handan Acar Yıldız' la Ağır Boşluk Üzerine Söyleşi</i>	154
Necip Tosun	<i>Handan Acar Yıldız: Yalnız Toplum</i>	165
Hatice Bildirici	<i>Ellerin Mavi Kelebek Üzerine Merve Koçak Kurt' la...</i>	170
	<i>Ellerin Mavi Kelebek</i>	176
Oktay Yivli	<i>Bir Deney Adamının Öyküsü</i>	179
Tuna Lütfü Yukay	<i>Diana' nın Kanlı Kavakları</i>	183
Kamil Yıldız	<i>Dil de Dağların Ardında</i>	186

KİTAPLIK

Handan Acar Yıldız	<i>Şu Hâlde</i>	189
Yusuf Turan Günaydın	<i>Güneşin Doğduğu Yerde</i>	190
Recep Şükrü Güngör	<i>Yolcu ve Eşkiya</i>	191

Ö Y K Ü
İki Aylık Öykü Dergisi

YIL: 11 SAYI: 63 HAZİRAN-TEMMUZ 2014

Yayın Türü: Yerel Süreli

Hece Yayıncılık Ltd. Şti. Adına

Sahibi: Ö. Faruk Ergezen

Yazı İşleri Müdürü: İbrahim Çelik

Yayın Yönetmeni: Hüseyin Su

Yönetim Yeri

Konur Sk. No: 39/1

Kızılay/Ankara

Yazışma: P.K. 79 Yenişehir/Ankara

Tel: (312) 419 69 13 **Fax:** (312) 419 69 14

İnternet Adresi: www.hece.com.tr

e-mail: hece@hece.com.tr

Teknik Hazırlık: Bülent Güler

Kapak: Sarakusta **web:** www.sarakusta.com

Baskı: Dumat Ofset **Tel:** (0312) 278 82 00

2014 Yılı Abone Bedeli:

Yıllık: 50 TL.

Kurumlar İçin: 150 TL.

Yurt Dışı: 100 Euro

Posta Çeki: 149582

Hece Basın Yayın Ltd. Şti.

Gelen yazılar yayınlansa da yayınlanmasa da geri verilmez. İlkelerimize uymayan ilânlar alınmaz.

Baskı Tarihi: 31.05.2014

MİHRİBAN İNAN KARATEPE

DÜŞEŞ'LE AKLIMIZA DÜŞENLER

Düşeş, Güzide Ertürk'ün ilk öykü kitabı. Bir şeyin kolay elde edilmesine düşeş dendiği gibi tavlada zarın 6-6 gelme haline de düşeş deniyor ve nadir yakalanan bir şans olarak görülüyor.

Güzide Ertürk, kitapta yer alan öykülerden birini kitap ismi yaparak, alttan alta; 'Ey okur benim kitabım da sana çok düşeş geldi fakat bir kitaptan estetik zevk almak, bir yazarın dünyasına girivermek çok da kolay değil hani...' mi demek istiyor? Ya da 'kitaplar içinde bu kitap çok nadir bir yapıttır' mı diyecek oluyor, bilemiyoruz. Belki de kitapla okur ikilisinin bir araya gelmesi, okuma eyleminin ta kendisi tam bir düşeştir...

İlk kitaplarında daha çok otobiyografik öyküler kaleme almış bulunan yazarlarımızın aksine Güzide Ertürk, daha çok dışadönük öykülerle çıkıyor karşımıza. Kendisi ve yakın çevresinden hareketle yazdığı düşünülebilecek *Kar Rüzgârı*, *Kedinin Şarkısı*, *Leziz Bir Vespa Crabro*, *Üç Vakte Kadar Ölüm*, *Tek Kişilik Gösteri*, *Fransız Danteli* gibi öykülerinde bile anıları kayıt altına alma çabası sezilmiyor.

Geçmiş zamanın izinde kaleme alınmış *Geçersiz Bir Cülus*, *İkballer Koşuşu*, *Kukla Hüsnü* gibi öykülerinde geçmiş zaman nostaljisi yapmak yerine modern anlatım tekniklerini kullanarak fantastiğe yelken açan bir dille, zamanı evirip çevirerek, mekanı kurup yıkarak yanılısamalar yaratabiliyor.

Kitaba ismini veren öyküye bir bakalım:

Adını değil de sanımı bildiğimiz bir karakterimiz var. Barbutçu namıyla öyküde dolanıyor. Hatta bir baygınlık anında eski karısının, okurun beklentisine tercüman olurcasına onu yine zar sallarken yakalamış gibi öfkeyle bağırıldığını sanıyor: '*Ayşeğül, onu zar sallarken yakalamış ve belli ki şu zehirli soruyu saplamıştı göğsüne: Herkes sana barbutçu diyor! Senin adın yok mu lan!*'

ÖYKÜ GÜNDEMİ

Barbut; bir çeşit zarla oynanan kumar, olarak tanımlanıyor sözlükte. Anlamını bilmeseniz de daha ilk paragrafta barbutçunun zarlara mahkum biri olduğunu anlayıveriyorsunuz. Bir kumarbaz oluşundan ziyade daha çok takıntılı bir tip olmasıyla dikkat çekiyor. Aklını kullanmak yerine elindeki zarları fal taşı gibi kullanarak hayatına yön veren, bu amaçla her durumda zar atan bir kişilik olarak karşımıza çıkıyor. Karısı Ayşegül'e evlilik teklif etmeden önce zar attığı gibi güne başlarken sokağa çıktığında dahi hangi yoldan gideceğine zar atarak karar veriyor.

'Asfalta yuvarlanan zarlara baktı: Düyek. Dizine vurdu. Üç gündür Fırın Sokak'tan geçmek zorunda kalmıştı. Canı sıkıldı. (...) Zarlarını okşadı. O kimi dinleyeceğini bildi.'

Yer/mekan ve karakter zengini bir öykü Düşüş... Barbutçu karakteri Dolapdere'de yaşar, Eyüp'te trafik kazası geçirir, önce hastanelik sonra mahkemelik olur, suçlu bulunarak hapis hanelik de olur. En son onu otopsi masasında adli tıp ekibinin önünde cansız bir halde buluruz. Öykü biter.

Şerif Aktas, kurmaca türlerde mekan tasvirlerinin; 'sinemada film başlamadan önce musikiye benzer bir fonksiyonu' (Roman Sanatı ve Roman İncelemesine Giriş, s.143) olduğunu söylemektedir. Korku filmleri başlamadan önce duyduğumuz gerilimi demek ki jenerik müziğine borçluyuz. Düşüş öyküsündeki yer ve mekan tasvirlerine bakarak öykünün 'iyi şeylere gebe' olmadığını da sezinleyebiliyoruz.

Kurmaca türlerde yazarın tasvir ettiği yer ve mekan dış dünyada bir karşılığı olan (Dolapdere, Eyüp vb.) bir yer olabileceği gibi tamamiyle hâyâl mahsülü bir yer de olabilir. Okur olarak bizler orayı bize sunulan verilerden hareketle zihnimizde tecessüm ettirmeye meyilliyizdir. Kurmaca türlerde anlatılan mekanlar dış dünyada bir karşılığı olsun ya da olmasın her hâlükârda kurmacadırlar. Çünkü her yer ve mekan tasviri, yazarın/anlatıcının nerde durduğu, nasıl gördüğü ve kimle anlattığıyla bağlantılıdır.

Düşüş öyküsüne baktığımızda yazarın yer ve mekanı değil, oradaki insanı gördüğünü, insan davranışlarından yola çıkarak mekana bir kimlik biçtiğini görüyoruz. 'Reis Sokak'ı sevmezdi. Hem yolu uzatmış olduğu için hem de ahalisinden hazzetmediği için. Bu uğursuz sokak Dolapdere'ye çıkıyordu.' Cümlesi bu yargımızı özetler mahiyettedir. *Düşüş* öyküsünde Barbutçu ana karakterinin yanı sıra, Ayşegül, Sarı Osman, Dolapdereli kadınlar ve çocuklar, Ütü lakaplı mahkum hikayesi anlatılan yan karakterler olarak öyküye giriyor. Dolapdereli kabadayılar, hastanedeki hemşire ve doktorlar da sözü edilenler arasında yer alıyor.

Dolapdere sokaklarında halı yıkayan kadınlar, öykü kişinin yolunu kesen çocuklar daha detaylı anlatılmışken dış mekan yansıtmacı/mimesise bağlı bir mantıkla tasvir edilmiyor. Bunun yerinde bir tutum olduğunu düşünüyorum ve kurmaca yazarının ayıklayıcı bir mantıkla işine yarar malzemeyi metne katması gerektiği anlayışını her zaman savunuyorum.

Bu bağlamda hastane odası tasvirinin; *'Gözlerini açtı. Beyaz tavan, beyaz duvar, beyaz yatak.'* Şeklinde olmasını da yadırgamıyorum. Bu cümle mekanı değil karakterin halet-i ruhiyesini yansıtıyor esasında.

Öykünün sonunda Barbutçu ve mahkum arkadaşı kaçmaya çalışırken vuruluyorlar. Olayların böyle sonlanacağını kestirmek zor değil. Yazar baştan beri bizi böylesi bir sona hazırlıyordu zaten. Sürpriz olan bu sonun reelden fantastiğe usulca kayarak sunulmuş olması. En başta tavlada zarın 6-6 gelmesinden söz etmiştik. Zar atma takıntılı bir karakter nice maceralar yaşamış ve en son dengini bulmuşçasına mahkum arkadaşıyla yan yana ölü olarak bir masaya yatırılmıştır. Tıpkı tavlada nadiren denk gelen zarlar gibi 'göğüslerinde altı delik'le kelimenin tam anlamıyla asıl şimdi düşüş olmuşlardır.

Öykü boyunca yazar karakterlerden birine sözünü emanet ederek onları kendi adına konuşturmadı. Bu tip şans oyunlarını kötülemedi. Barbutçu zarları salladıkça kendi sonu-

na adım adım yaklaşmış oldu. Polisten yedikleri kurşun sıyırıp geçmişken Barbutçu'nun, cebinden zarları çıkarıp sallamaya başlamasıyla işin rengi kendiliğinden değişiverdi.

'Zarlar, Barbutçu'nun elinden iki gök taşı gibi düştü toprağa ve çukurlar açtı yerde. (...) ışık zarların üstüne kapaklandı: Düşüş.'

Yere düşen zarlar değil, Barbutçu ve arkadaşından başkası değil mi oysa...

Düşüş'te yazarın yer yer terminolojiye başvurduğunu, kitaba adını veren öyküde tavla terimlerinden 'hepyek, dubara, düyek, carar'ın kullanıldığını, Halil öyküsünde bir sahanın hikayesi olması bağlamında 'el yazması, hokka, kamış, mücellit, ceylan derisi' gibi terimlerin yer aldığını görüyoruz. Örnekler çoğaltılabilir. Her öykü anlattığı dünyanın sözcük evreniyle ete kemiğe bürünüyor. *Geçersiz Cülus* öyküsünü okuduğunuzda örneğin birden Osmanlı dönemine gitmiş gibi olursunuz. Saraylar, şehzadeler, törenler... Ancak bu anlatıları modern yapan okura yaşattığı yanılısıma. Eğer kurgu oyunları olmasaydı sıradan bir tarihi hikaye olur çıkarlardı.

Düşüş'te toplam yirmi öykü yer alıyor. Yirmi ayrı pencere diyelim biz buna. Her bir pencereden baktığımızda çok memleket ve insan tanımış bir yazar edasıyla karşılaştığımız izlenimine kapılıyorsunuz. Yazarın biyografisinden yardım aldığımızda bütün bunların genç bir kalemin zengin hayal gücünün bir yansıması olduğunu görüyoruz ve öykümüz/edebiyatımız adına içten içe sevinirsiniz.

FAHRİ TUNA

SAİT FAİK SADECE İSTANBUL'U YAZDI

Adalı.

Sait Faik Adalı.

Adalı Sait.

Hangi Adalı? Doğrusu yeryüzündeki bütün 'ada'lar onun; bütün 'adalılar' onun hemşerisi.

Hayatına bakın; 'içinde bir ada' var Sait'in; bir 'ada'nın içinde daima Sait. Gecesi-ne gündüzüne, akşamına sabahına, çocukluğuna gençliğine; tümüne, tümüyle, tümünden bakın; hep bir 'ada'da o.

'Kınalı' ada, 'Heybeli' ada, 'Büyük' ada, 'Burgaz' ada ve bir de onunki 'Sait ada'.

Zaten 'Ada'da doğdu (Adapazarı), 'Ada'da yaşadı (başta Burgazada olmak üzere bütün adalar), 'Ada'da öldü.

'Kendi dünyası'nda 'Robinson' olmak istedi hep; annesinin 'hariciyeci', babasının 'tüccar' olma ısrarlarına karşın. Dünyanın (burada dünya en başta İstanbul oluyor) parasından, entrikasından, kirlerinden, ihtiraslarından, yalanlarından, talanlarından hep 'nefret' etti. Dünyadan hep 'ada'sına kaçtı.

'Ne iş yapıyorsun?' diyenleri hep 'iş arıyorum' diye geçiştirdi; aslında dediği şeydi: 'Ben ada sahibiyim, işe ne gerek var!'

Ada'sında bir 'anne'si vardı bir de kendisi. Adası ve hemşerisi Faik Baysal'ın 'Sait'i hep kıskanmışımdır; ben annemi hiç görmedim, o ise bir ömür annesinin sırtında yaşadı' sözleri bunun bir başka kanıtı sayılmalıdır.

'Ada'sına arada bir dostlarını kabul ederdi. Ama bilirdik ki onun dostları 'komşu adalar'ın balıkçıları, kahvehanecileri, sokaklarında gezen eşekler, köpeklerdi.

Çoğu kez yapayalnızdı 'ada'sında; 'şişt, şişt' sesleri kulaklarında.

Aleksandra'yı sevdi bir de. 'Ada'sının güzeli, adasının 'ece'si, adasının 'kraliçesi' Aleksandra'yı. 'Uzaktan' sevdi, 'uzaktan' söyledi, 'uzaktan' anlattı aşkını; 'gizliden, gizlice, gizce'.

Onun da içinde yer aldığı, Cumhuriyetin ilk kuşak yazarlarının 'sosyalizm' aşkına denk bir aşkı onunki.

Onun adası en çok İstanbul'du; Beyoğlu'ydu, 'Adalar Vapuru'ydu, Varlık Yazıhanesi'ydi.

Mekânı 'Açık Hava Otel'ydi; 'Havada Bulut'tu çoğu kez, 'Semaver'de demli çay bazen, 'Az Şekerli' üstelik, 'Mahalle Kahvesi'nde. Ada'sındaki 'Havuz Başı'nda, bütün hikâye

kahramanlarıyla muhabbetleyen her daim onu yapayalnız, bedbaht, bednam, mutsuz zannedenler ‘Lüzumsuz Bir Adam’ sandılar ama hiç aldırmadı, yüksünmedi bundan; ‘Müthiş Bir Tren’e doldurup ehibba-yı kiramını yani biricik dostlarını ‘Alemdağ’a çıkıttı, hakkında verilen ‘Kayıp Aranyor’ ilânlarına inat.

Hayatı sevdi, insanları sevdi, baharı sevdi, doğayı sevdi; bütün vakitleri ‘Şimdi Sevişme Vakti’ bildi, belledi.

Kurallardan, makamlardan, statülerden ‘nefret’ ederek yaşadı.

Bu yüzden adası ‘sosyalisti’.

Kapitalizm nefretine tek ara verdiği noktada ‘annesinin sponsorluğu’ ydu.

Tek kelime söylemeden, tek kelime etmeden, tek kelime yazmadan sosyalizmle ilgili; bir ömür sosyalizmi yazdı, yaşadı içinde, yaşattı bütün eserlerinde.

Orhan Veli’nin hikâyedeki partneriydi.

Yaşamı, yaşamayı, yaşamayı sevenleri ve bilenleri sevdi ve yazdı.

Türkçe yazdı, Türkçe yaşadı, Türkçe sustu.

Yazdıkları İstanbul; hep İstanbul, sadece İstanbul, tümüyle İstanbul’dur.

Sait Faik bir ‘İstanbul yazarı’dır.

Sadece İstanbul.

EMİNE BATAR

KAYITLI SAATLER-V

Siz hiç edebiyat insanının, yaşantısında; edebî sınırların ne olduğunu, edebiyatın davranışlarına nasıl sirayet ettiğini merak ettiniz mi?

İnsan hayatından koparılıp alınmış, boşlukları uygun malzemeyle doldurulmuş hikayeler okudum ve yazdım. Ama onu tanıyana kadar edebiyatın yaşantıya yansımamın bu kadar keskin olduğu bir ikinci kişi tanımadım. Tavırları daima kontrollüydü. Yazılarındaki nizam, hal diliyle kişiliğine eklenmişti. Ellerini kaldırıştı, havada hafif hareketlerle düşüncelerini açıklamaktaki maksadına uygun olarak hareketlendirişti edebi çerçeve içinde oluyor-

du. Sabırlıydı, tıpkı bir dize için aylarca bekleyen şair gibi. Karşısındakinin konuşmasını kesmiyor, onu usanmadan dikkatle dinliyor, fakat sözü kesildiğinde incinmişliği, yüzündeki hafif çizgiler arasında kısa bir an görünüp kayboluyordu. Edebiyatın insana kazandırdığı o munis hal vardı bakışlarında. Sıradan bir sohbet dahi edebî söylevlerden vazgeçmiyor, dinleyenleri de kendi atmosferine çekiyordu.

Edebiyatın bir insanın hamuruna nasıl katıldığını ve hamurun bütün özelliklerine nasıl nüfuz ettiğini onda gördüm.

Ondaki bu edebî halleri gördükten sonra sordum kendime: Edebiyat bir yaşam biçimi olabilir mi? Yazıdaki düzen, istikrar yaşama aktarılabilir mi? Edebiyatla düşüncenin çemberini genişletirken davranışların da ölçülü olması sağlanabilir mi? Yazarın, sanatıyla kişiliği birbirinden farklı kimlikler midir?

Belki de edebî eseri tamamlayan unsur yazarın tavrında gizlidir. Yazar yaşantısı ile eserini tamamlar. Onu davranışlarına yansıtma yazdığı şeye olan inancını da ortaya koyar. Alberto Manguel, Kelimeler Şehri adlı kitabında “Anlattığımız hikayeler kendimizi ve başkalarını algılayışımıza nasıl yardımcı oluyor? Böylesi hikayeler bütün bir topluma, doğru ya da yanlış, bir kimlik ödünç verebilir mi? Son olarak hikayelerimizin bizi ve içinde yaşadığımız dünyayı değiştirmesi mümkün müdür?” gibi bir dizi soru sorar. Eğer bu sorular soruluyorsa edebiyatın hayat ile bağlantılı olma olasılığına inanılıyor demektir. Kişi, hikayelerde insanı daha iyi kavrayıp ona farklı bir pencere açabilir. Hoşgörü sınırlarını genişletebilir ve neden- niçin sorularını yöneltip cevaplar aldıktan sonra kişilikler üzerinden bir değerlendirme yapabilir. İşte bu soruları sorduracak olan edebiyattır.

Edebiyatın hammaddesi insan olduğuna göre duyguları ortaya çıkaran şeyin davranışlar üzerinde bir yaptırımının olması gayet doğaldır. Ama düşünce pasiftir ve onu davranışlar her zaman aktif hale getiremez. Düşünceyi edebiyatla donatmanın her yazar için ortaya çıkışı farklı yollar iziliyor olabilir. Marguerite Duras, Yazmak adlı kitabında yazarı şöyle ta-

nımlar: “Tuhaf kişidir yazar, aynı zamanda da bir anlamsızlık. Yazmak konuşmamaktır da. Susmaktır. Sessiz çılgınlık atmadır. Huzur veren biridir yazar, çoğu kez; çok dinler. Çok konuşmaz.” Burda tanımlanan yazar aslında yaşantısını eseriyle tamamlayan yazardır.

Belki de yazar yazdıklarına benzemekle yazdığı şeyi ete kemiğe bürümek istemekte ve ona bir can katmaktadır. İnandığı şey sadece yaşadığı şey değil, yazdığı şeydir. Bunu en başta kendine göstermekte ve böylece yazdıklarına ilk inanan kendisi olmak istemektedir. Kişinin şahsiyet ve sanat kimliğini ayrı düşünmek, hem şahsiyetine hem de sanatına zarar verir. Yazarın, eserini inandırıcı kılan şey, yazarın sanat kimliğini şahsiyetine eklemesidir. Yoksa inandırıcılığını yitirir.

Edebiyat insan ruhuna nüfuz edecek tesirde mi olmalıdır? Rasim Özdenören *Ruhun Malzemeleri* kitabında edebiyatın gücünden bahsederken tam da bu soruya cevap verir: “İşte budur edebiyatın gücü: Fikirleri sizin bilincinizde de yaşanılır kılmaları; fikirleri, sizin bilincinizin de bir parçası haline getirmesi” Ruha nüfuz eden bir düşüncenin davranışlarda ortaya çıkması kaçınılmazdır.

Onun davranışlarındaki edebi duruş, kendini hemen hissettiriyor ve beni yazdıkları ile duruşu arasında bir bağ kurmaya zorluyordu. Edebiyatı bir zırh, bir elbise gibi kuşanmıştı. Davranışlarındaki düzen, konuşmasındaki ahenk, sözlerindeki yerli yerinde beni başka bir dünyaya götürüyordu. Edebiyatın insan ruhunda ve toplum yaşamında iyileştirici bir unsur olabileceğine inandırıyordu.

AKİF HASAN KAYA İLE SÖYLEŞİ: “BUNUN ÖYKÜSÜNÜ YAZMAM LAZIM DEDİĞİM ŞEYLERİ YAZIYORUM”

Konuşan: İsmail ISPARTA

İlk öykü kitabı *Islak Kibritler*'le iyi bir başlangıç yapan *Akif Hasan Kaya'nın* ikinci kitabı *Ölmüş Oyuncaklar Müzesi* okurlarıyla

buluştu. Kitap, insanî halleri toplumsal bir zeminde, yalın ve gerçekçi bir şekilde dile getiren yirmi beş öyküden oluşuyor. Yazarla son kitabı ve öykü üzerine söyleştik

— İlk kitabınızın dikkat çeken en bariz özelliği öykülerin yaslandığı toplumcu söylem. Bu kitabınızda bu söylemin daha da belirginleştiğini görüyoruz. Öykülerinizin ana izleğini artık bu söylem oluşturuyor diyebilir miyiz?

— Teşekkür ederim. Bana öykü yazdıran sebepler arasında bahsettiğiniz toplumcu söylem yok aslında. Yok derken, burada ‘toplumcu söylem’ kavramına yüklediğimiz farklı anlamlardan dolayı, kavramın muğlaklığından böyle bir söylem yok diyorum. Daha doğrusu, benim öykülerim şöyle bir söyleme sahiptir, demek bana düşmez. Buna okuyucu, eleştirmen ve edebiyat araştırmacıları karar vermeli. Ama değindiğiniz şey, bireysel bunalmalarının dışında, olup bitenlerin tahribatına uğramış bireylerin öykülerini yazmamsa, buna katılabılırım. Bundan sonra yazacağım öykülere dair bir ana izlekten bahsedemem. Beni rahatsız eden, bunun öyküsünü yazmam lazım dediğim şeyleri yazıyorum. İnsanlık mirasının uğradığı zararı önceleterek yazmaya devam etmeyi düşünüyorum. Kısım diyelim. Ömrüm oldukça devam ederim inşallah.

— *Öykü dilinizin en belirgin vasfı görselle meczolmuş şiirsel dil. Bu bağlamda öyküyle şiir ilişkisi konusunda neler söylersiniz?*

— Şiiri çok seviyorum. Gerek dergilerden gerekse kitaplardan takip ederim. Şiirin beni beslediğini ve imgelemimi tetikleyeceğini umuyorum. Bu ne kadar, nasıl dersiniz net bir cevabı yok. Ben öykünün şiire daha yakın olduğunu düşünüyorum. Ama öykülerimi yazarken, şiirsel bir dil kullanmak için özel bir çaba göstermiyorum. Asıl kıymetli olan da bu sanırım. Zaten alabildiğine kısa yazıyoruz. Dolayısıyla her cümle bir öncekini destekliyor, ona tutunuyor. Böyle bir dilim varsa bile bu olay örgüsüne, daha doğrusu atmosfere hizmet ediyorsa değerlidir benim için. İyi metinler başka metinleri de çağırır, onları tetikler. Bu sadece şiir için geçerli değil. Dedğim gibi asıl değerli olan atmosfer oluşturarak ele aldığımız meseleyi en iyi şekilde anlatmak. Bunu yaparken bahsettiğiniz gibi bir dil oluşuyor olabilir.

— *Kitap, Servilerdeki Rüzgâr, Bir Cinayetin Sonu Olmayan Hikâyesi ve Bir Hikâye Anlatıcısının Kısa Hikâyesi adlı tematik bütünlüğe sahip üç öyküyle başlıyor; İz, Kavis, Kış, Ebabiller adlı kısa öykülerle soluklandırıyor ve Çerkez'in Rüyası adlı uzun bir öyküyle sona eriyor. Böyle farklı biçimler denemeniz bir arayışın sonucu mu?*

— Öncelediğim asıl mesele ele aldığım konuyu hakkıyla anlatabilmek. Bunu yaparken öyküler bazen kısa oluyor, bazen uzun. Bazen de bahsettiğiniz üçleme gibi öyküler çıkıyor ortaya. Ama elimde, itiraz ettiğim meseleleri anlatmak, okuyucularla paylaşmak için öyküden başka bir şey yok. Dolayısıyla öyküye sınırsız sarılıyorum. Üzerine düşünüyorum. Çalışıyorum. Ciddi ve disiplinli olma-

ya gayret ediyorum. Sürekli yeni anlatım yolları denemeye çalışıyorum. Bütün bu çalışmaların sonucunda da elinizdeki öyküler ve kitaplar çıkıyor ortaya. Bunların bir karşılığı olup olmadığını da zaman gösterecek.

— *Öykülerinizde eleştirel bir dil var. Bu durum öyküye yüklediğiniz misyonla alakalı sanıyorum. Ne dersiniz?*

— Evet, öyküye önemli bir misyon yükliyorum. Bu misyon, söylemek istediklerim ve sorunuzda işaret ettiğiniz eleştirilerimle yakından alakalı. Sanatın eleştirel dilini önemsiyorum. Mesela, Alman bir generalin, bunu siz mi yaptınız, sorusuna Picasso'nun, hayır siz yaptınız, demesi beni çok etkilemiştir.

Akif Hasan KAYA

Sanatın böyle sert bir eleştirel dili var. Ama bunu türün disiplinleri içinde yapınca önemli ve kıymetli oluyor. Bazen öyküye çok mu anlam yüklüyorum, kaldırmayacağı şeyleri mi bekliyorum diye düşündüğüm oluyor. Ama bu gün elimde itiraz ettiğim meseleleri dillendireceğim, okuyucuyla paylaşabileceğim başka bir mecra yok. O yüzden öykünün sınırlarına yaslandığımı, onu esnetmeye çalıştığımı umuyorum. Tabii bu konuda yalnız değilim. Bu

gün bir çok iyi öykücü, yepyeni biçimlerle bu tür eleştirel dili olan öyküler yazıyorlar. Bunların arasında, Cemal Şakar, Aykut Ertuğrul, Mihriban İnan Karatepe, Cihan Aktaş'ı sayabilirim. Okuyanın rahatını kaçıran, konforunu bozan öyküler bu anlamda bir damar olarak iyice belirginleşti.

— *Yazıya başlama maceranız nasıl oldu?*

— Okuyup yazmaya erken başlamama rağmen, asıl eserler verdiğim öyküyle yollarımız çok geç keşişti. Uzun yıllar kendi başıma uğraştım. Çabaladım. Umutsuzluğa düştüğüm zamanlar oldu. Okumaktan vazgeçmemsem de

bazen yazmayı bıraktım. Öykünün dışında hemen her şeyi denedim diyebilirim. Sonra öykü yazmaya başladım. Bu beni çok heyecanlandırdı. Şimdiye kadar neden öykü yazmadım diye hayıflandım. Tekrar umutlandım. Ama öyküde asıl kırılma, asıl sıçrama Cemal Şakar ile karşılaşmamla oldu. Benim için büyük bir olaydır. Bilmediklerimi, doğru bildiğim yanlışları öğrendim. Dergilerde öykü yayımlamaya başladım. Bu yeni açılımlar meydana getirdi. Sonuçta ikinci kitabımı yayımladım.

YENİ ÖYKÜ KİTAPLARI

MUSTAFA ORAL, AŞK İÇRE RÜYALAR (Sütun Yayınları, İstanbul 2014, 25 öykü: Bu Rüya benim Beraatımdır Efendim: Karanfile Bakan Ayna, Zeynep Barla ile Muhammed Mustafa; Bu Rüya Benim Beraatımdır Efendim; Rüya İçre Barla: Barla ve Maranka; Aşklar, Sevdalar, Terk Edilişler...; Aşk ve Ağaç; Eşik: Leyla-ı Kadir'den, Leyle-i Kadir'e; Barla: Buhurumeryem; Hızır'la Kırk Rüya; Bir Rüyalık Zaman; Dili Lâl, Yüreği İnhilâl; Aşk İçre Rüya: Zemzemden Akan Aşk; Aşk Risalesi; Aşkı Ararken; Minberde Gelindir Rüya: Minber ve Gelinlik; Kapılar ve Pencere; Ey Örtülere Bürünen, Kalk!; Ezeli Rüya: Hüreyre; Rihlet; Sır; Afyon Tarlası; Düş/erek; Rind ve Lâl; Bir Anlık Rüya Hayat)

FATMA AKERSON, KIRMIZI MOTOSİKLET (YKY Yayınları, İstanbul 2013, 3 öykü: Kırmızı Motosiklet; Kumsaldaki Minik Ayak İzleri; Belakane)

BAŞAR BAŞARIR, BİZE UMUT GEREK (Can Yayınları, İstanbul 2014, 40 öykü: DÜZENBOZ: Ben/Fırıncı Musa; Sen/Çikolata; O/Açılmıyor; Biz/Boğazlı Kazak; Siz/Gören Gözler; Onlar/Şehzadenin Sünneti; ÇIKTIĞINIZ HEVESLE İNİNİZ: Ağaç Seyretme Bayramı; Karantina Geceleri; Yalan Yazan Yazar; Enişte; Deniz Feneri; Monica; Saltanat Takvimi; İçim Dışım Bir; İfti-

ra; Şehre Doğru; Havlamak İstiyorum; Tüketici Paneli; Uykusuz; Sanki Bütün Dünya Buna Bağlıymış Gibi; Kaçakçı; Meşin Yuvamlar Kırması; İşaretler; GETİRİN O GÜNLERİ YAKALIM BU ÖYKÜLERİ: Tunç Çağına Dönüş; Köprüdekiler; O Bende; Yergösterici; Merdiven; Küf Kokusu; Yaradılış; Çaresizlik; Meridyenler; ESKİ DEFTERLER: Sonsuz Dalga; Yelkovanlar; Erik Türkçe; Bayan H.'nin Hayata Dönüş Resitali; Son Bir İyilik; Format Meselesi; OKURA NOTLAR: Bizsesine Dur İhtarı; İşaretler)

SİBEL K. TÜRKER, AŞK'IN KALPLERİMİZDEKİ MUTAT YOLCULUĞU (Can Yayınları, İstanbul 2014, 14 öykü: İç Deniz; Ah; Aşk'ın Kalplerimizdeki Mutat Yolculuğu; M(ünzevi) 19; Nöbetçi; Ev Arkadaşım; Kalpsizin Biri; Zaman'da; KARA Çarşaf; Tepetaklak; Seni Yazacağım Galiba; Onlar; Rüya Kaçakçısı; Tiryak)

NESLİHAN ÖNDEROĞLU, MEVSİM NORMALERİ (Alakarga Yayınları, İstanbul 2013, 21 öykü: Gecenin Ayazında; Bir Yerde; Kestane Ağacı; Üçüncü Şahıs; Eğik Atış; Cirdonlar; Olivetti; Kavunlar; Çorba; Evrim Teorisi; Mars One; Polen Yağmuru; Ayakkabılar; Gecikmiş Bir Yaz Akşamı; Masaj Artı Duş Yetmiş Beş Lira; Baileys ve Japon Balığı; Hava Kabarcıkları; Katarakt; K'yı Sevmeye...; Dut; Veranda)

FADİME USLU, YAZ KORKULARI (Can Yayınları, İstanbul 2014, 8 öykü: Yazı Tura; Çember; Olağan Akışlar; Faytoncu İsmail; Sançez Mehmet; Yengemin Melekleri; Yaz Korkuları; İki Kırılma Gibi)

NUR KIPÇAK, ŞU HALDE (Şule Yayınları, İstanbul 2014, 17 öykü: Hâdi; Attacus Atlas; Panteon; Bambarakanda; Musikar; Kauçuk Paspas; Gölgekiran; Kurban; Öykü; Bezirgânbaşı; Ufuk Çizgisi; Sarabande; Bal; Sabah-yıldızı; Ayna; Görüntü; Boyutsuz Mezarlar)

ÖLMÜŞ OYUNCAKLAR MÜZESİ, AKİF HASAN KAYA (İz Yayıncılık, İstanbul 2014, 25 öykü: Servilerdeki Rüzgâr; Bir Cinyetin Sonu Olmayan Hikâyesi; Bir Hikâye

Anlatıcısının Kısa Hikâyesi; Define; Ölmüş Oyuncaklar Müzesi; Kuş Çocukları; Bir Zamanlar Bir Yerde; Yer/Gök; Nusret; Rüya Melek; Kısa Film; Ene; İz; Kavis; Kış; Ebabiller; Üç Nokta; Melal; Güneş; Koza; Çerkez'in Rüyası; Oyun Bitti; Beyaz Kazak; Kurban; Tamık)

YÜKLÜK, AHMET BÜKE (Can Yayınları, İstanbul 2014, 15 öykü: *HÂL*: Bu Sene Her Şey İyi Olacak; Süngerli Odalarda; Adana Tutuşsun Ucundan; "Kayayı Delen İncir"; Giden Çocuklar İçin: Müfredat; Ben Nasıl Geldim Şu Dünyaya?; Her Şeyin Teorisi; Salinger Yazıtları; Olmayınca Olmuyor; *BAKİYE*: "Gevrek Değil de Boyoz Güzelmiş..."; Dostumuz Yaşamaz, Kömürümüz Kara; "Fazla Heveslenme Sen Buraya!"; Can ve Mutlu Moskova Neden Bizdendir?; "Tina Modotti Ha Muerto"; Hayatın Bütün Sokakları)

DAĞA ÇIKAN KURT, HALİDE EDİP ADIVAR (Can Yayınları, İstanbul 2014, 36 öykü: Dağa Çıkan Kurt; Zeynebim, Zeynebim; Tanıdığım Çocuklardan; Gündelik Adamlar: Kabak Çekirdekçi; Cehennem Dağı, Cennet Dağı; Efe'nin Hikâyesi; Çakır Beyaz Ayşe; Duatepe; Kırmızıtepe; Aziz'in Karısı; Fadime Nine ile Kerem Dede; Mekkâreci Mehmet; "Şebben" in Kara Hüseyin'i; Vurma Fatma!; Emine'nin Şahadeti; Byarağımızın Altında; Muhlis'in Ağabeyisi; Himmet Çocuk; Beyazlı Kadın; Kalaba'nın Cadısı; Cin; Güzellik İzleri; Mustafa Onbaşı; Pehlivanlar Güreşinde; Kurdun Memleketinde; İpek Bayrak; Fağfur Kâse; *YOLCULUK NOTLARI*: Ayrılırken; İstanbul'a Mektup; Venedik'ten Geçerken; Verona'ya Dair; Arenada Heyecanlı Bir Gün; Verona Müzesinde; Tirol'de; Tirol'de Anadolu Hatıraları; Tirol'de-2)

ŞU ÇAY DEMLENİNCEYE KADAR, BAHRİ VARDARLILAR (Dedalus Yayınları, İstanbul 2014, 8 öykü: Panthalassa'ya Bir Atlayış; Baba Faik'in Son Vukuatı; Bir Günün Hikâyesi; Ragıp; Kırmızının Buğusu; Çingeneler Kraliçesi; Fasil Gecesi; Ucubeler Kitabının Sonu)

AĞAÇLAR YANIYOR, ÖZLEM AKINCI (Notos Kitap, İstanbul 2014, 18 öykü: Benim İhlamurum; Sapa; Üçüncü Dalga; Acun Düzlüğü; Işıklarda İnecek Var; Kanca; Külrengi Saçlarınızla; Ses; Ankara'daki Adam; Yabani; o Dışarı Çıksın; Ne Olur Korkma; Vapurun Getirdiği Gece; Aşk Ölü Balık; Bahçenin Manolyası; Ara Kapı Katlanmak İstemeyenler İçin; Küslük Haritası; Kapıdan Bir Kez Geçince)

ONLARDAN KALAN, SEVİNÇ ÇOKUM (Kapı Yayınları, İstanbul 2014, 16 öykü: Onlardan Kalan; Evlerin Işıkları; Çocuk Güllüşleri; Çok Eskiden; Beyaz Sessiz Bir Zambak; Küller; Gözden Uzak; O Çocuk; Güzel Ev; Dost Eli; Hasretlik; Kırık Bir Dal; Denizin Dalgaları Saçların; Ezan Çiçeği; Haliç Akşamları; Yabancı Sokaklar)

SONUNDA HERKES YALNIZ, HAN SAN ÖZKILIÇ (Kırmızı Kedi Yayınları, İstanbul 2014, 12 öykü: Issızda Bir Kadın; Saman Pazarı'nda Beşir; Ebruli; Bin yıl Yatan Adam; Yufka Yürekli; Eski Sevgili; Zarif; Baraka; Mavi Boyalı Pencerenin Altında; Beklediğin Adam Ben Değilim; Kiziroğlu; Ada'ya Yolculuk)

KAYBOLMASINLAR DİYE, HABİB BEKTAŞ (Delidolu Yayınları, İzmir 2013, 18 öykü: Kaybolmasınlar Diye; "Tû Hevala Min Ê"; Kuşkanadı; Edebiyat Matinesi; Güler; Cephe; Hayatın Sırrı; Çınlıçıplak ve Ölü; Ölüm Döşesinde Bile; Tanımak; Sıradan Bir Gün; Yalnızlığım; İncir Sepeti; Dost Kazanmak Kolay mı!; Derin Devlet; Naylon Dünya; Yer Gök Taş; Dedem Gözlerimin Dilini Bildi)

ATLARI BAĞLAYIN GECEYİ BURADA GEÇİRECEĞİZ, MELİSA KESMEZ (Sel Yayınları, İstanbul 2014, 25 öykü: Balık Kraker; Sakin Göllerin Kuşusuyduk; Şubat; Bir Dost; Kıpırtısız; O Yaz; Karpuz Dilimleri; Şiirsiz; Arif; Bozkır; İyiyiz; Sirk; Girlfriend İn a Coma; Süslü Annem; Ada; Halam; Karton Koliler; Kurtuluş Gecesi; Yeni Yıl; Sevgili Müslüm Baba; Düğün; Ceyda'nın Dizleri; Kırıldık; Sarı Elmalar; Anneannemin Takma Dişleri)

GÜRAY SÜNGÜ

KUSURSUZ DÜNYA

Dünyanızın kusursuz olabilmesi için bedel ödemelisiniz. Hiçbir şey kendi kendine olmaz. Ama siz bunu biliyorsunuzdur zaten. Anlatayım nasıl olduğunu, nasıl yaptığımı. Aslında ben yapmadım bile belki. Kendiliğinden oldu. Ya da kader diyelim. Aşkı içinizde mi taşıyacaksınız, sırtınızda mı? Sırtınızda taşıyacaksanız günün birinde bitecek. Size yük olacak. Mutsuz olacaksınız. İçinizde taşıyacaksanız ise...

benim hikayem bu.

Sonunda kendimi kendi içime gömmekten vazgeçtim. Sonunda artık hayatım belki de başka türlü olabilir diye düşündüm. Ama çok az düşündüm. O zamanlar az düşünürdüm. Öyle bir aklıma geldi. Aklıma gelen bu şey mantıklı da geldi. Sonrasında ise ev arkadaşlarımı uyandırmadan bana mantıklı gelen bu kararı uyguladım kutlayarak. Kutladım, uygulayarak. O zaman yani. Geçen yıl mıydı? Ya da belki on yıl olmuştur, bilmiyorum. Aslında şöyle oldu; bu kararı kutladığım için kutlamak dışı dönük bir şey olduğundan kendimi kendi içime gömmemiş oldum ama kararı uygulamış oldum. Bunu yaparken zekâm nedeniyle kendimi ayrıca kutlamaya gerek görmedim tabi. Alışmıştım bu denli zeki olmaya. Benim bir türlü alışamadığım şey kalbimin bu denli acıyor olmasıydı. Zaten kendimi de bu sebeple kendi içime gömüyordum. Kendi içine gömülmek güvenliydi. Dışarı ise acıyı katmerleyen unsurlarla doluydu.

Bir de gözleri vardı mesela, unutamadığım. Yeşildi galiba. İçinde boğulduğunuz suyun rengine dikkat etmiyordunuz, malum. Yeşildi galiba. Galiba olmayan, kesin olan, beni çarpıyor olmasıydı. Çarpmış olması değil, çarpıyor olması. Her daim çarpmaktaydı. Bunun izahı yok işte. Karşılıklı otururken, gözlerine bakarken... elim bardağa çarpıyordu. Masaya çarpıyordu bacağım kalkıp oturacağım zaman. Dengemi bozuyordu işte, daha nasıl diyeyim. Bunu ona da bu minvalde bir şeyler geveleyerek söylemeye çalışıyordum. Dengemi bozuyorsun denmiyordu. Sendeliyorum, düşecek gibi oluyorum sen bana baktıkça denmiyordu. Hem onu bana bakarken yakalamak için çok da uğraşıyordum. Daha sıradan, daha insani, daha ortalama zekâyâ has şeyler söylemek gerekiyordu. Arkadaşlarım beni bu konuda sürekli uyarıyordu. Bugün daha bir güzel görünüyorsun. Ya da, kıyafetin yeni mi, çok yakışmış. Ne ka-

dar ahmakçaydı oysa. Kıyafet dediğin ne ki, ben kıyafet filan görmüyordum ki. Ben ona bakınca sadece onu görüyordum. Onun bunu değil de örneklediğim gibi ahmakça şeyleri anlıyor, iltifat kabul ediyor olması ne fenaydı. İnsan acaba bu kadar güzel olursa mı bu kadar ahmak oluyordu. Hayır, aslında ona ahmak demek istemiyorum ama insan, bu kadar sevildiği birine bu denli kayıtsız kalsın; bu ahmaklık değil miydi?

Güzellik meselesi de muğlaklı. Mesela arkadaşlarıma göre o güzel değildi. Normal diyorlardı. Normal bir kız işte. Evet, değil mi diyordum ben de ne diyeyim, iki ayağı, iki gözü, iki kulağı var, normal yani. Kuyruğu filan yok, normal... dalga geçme, ironi yapma, normal işte, ahım şahım bir güzelliği yok, diyorlardı. Onlar böyle deyince ona tekrar bakıyordum. Bakıyordum... dizimi masaya çarpıyordum. Ne kadar sakarsın, sürekli bir şeyleri deviriyorsun diye yazıklanıyordu bana. Küçümser gibi. Senin yüzünden... diyemiyordum. Yüzüne bakıyordum. Yüzün, diyordum... yüzüm ne diyordu... yüzün diyordum, soluk mu biraz. Çantasından çıkarıp aynasına bakıyordu. Makyajını tazelemeye gidiyordu. Masaya çarpıyordu dizini giderken, kalkarken. Bu, benim canımı, masaya dizimi çarpışımından daha çok acıtıyordu.

Geldiği zaman fondodeteninin altındaki tenine ulaşmam bir saniyemi alıyordu. Çatalı yere düşürüyordum.

Sonra ne mi oldu? Ondan ayrılmak istediğimi söyledim.

Varlıklı bir ailem vardı. Kaloriferli bir evde büyümüştüm mesela. Üniversiteyi kazanınca beni özel bir yurda verdi ailem. Yurdu teftişe gittiğimizde babam yurdun karma olup olmadığına, annem ise sıcak suyun olup olmadığına bakmıştı. Karma değildi ve sıcak su yirmi dört saattti. Bunlar benim asla anlam veremediğim şeylerdi. Tek kişilik ve süper lüks dedikleri bir odaya yerleştim. Tek kişilik bir şey nasıl süper lüks olabilir, buna da anlam veremem doğaldı. Babamın ve annemin ve yurt müdürünün böyle bir zanda olmasından ise bahsetmek istemiyorum. Ama orada çok kalmadım zaten. Yurt müdürüne para verdim ve orada kalmadığımı aileme söylemezse bana verdiği odayı başka birisine kiralayabileceğini söyledim. Bir odadan iki kira artı benim verdiğim rüşvet. İyi işti, onun açısından.

Okuldan iki arkadaş bulup eve çıktım onlarla. Cep harçlıklarım bütün bunları karşılamaya yetiyordu. Öte yandan varlıklı bir çocuk olduğumu arkadaşlarımdan da gizledim. Bu biraz masraflı oldu demek isterdim zira bütün kıyafetlerimi yenilemiştim. Ama eskiden aldığım bir mont parasına bütün gardırobumu yenilemem mümkün olduğundan aslında masraflı filan sayılmazdı. Böylelikle hayatım bir nebze normalleşti ama hayatım normalleşince başka bir anormallik belirdi.

Aşık oldum.

Üç yılı böyle geçirdim. Sendeleyle tökezleye. Ailem benimle madden çok ilgilendikleri, bana ne zaman istersem para gönderdikleri, beni hiçbir şeyden beri bırakmadıkları için ayrıca ilgilenmeye gerek duymadılar. Mesela yaşadığım şehre hiç gelmediler. Bu sayede üç yıl boyunca yurdu onların gelişlerine göre ayarlayıp katakulli çevirmeme bile gerek olmadı.

Öte yandan üç yıl boyunca âşık kaldım. Siz kaç yıl âşık kalabildiniz, hiç düşündünüz mü bunu? Bence düşünmelisiniz. Mesela üç yıl boyunca onunla o kadar çok konuştum ki, buna rağmen mesela, desem ki ses tonu nasıl, bilmiyorum, yalan olmaz. Bazen kantinde çay filan alacağı zaman yanına yanaşır ve sesini duymaya çalışırdım ama o kadar kısık sesle çay isterdi ki, duyamazdım. Peki ondan ayrılmak istediğimi söylemem de ne oluyor o halde, değil mi?

Onu elde edebilmek için yapabileceğim hiçbir şey yoktu. Onun beni sevebilmesi için yapılabilecek şey benim değil, onun tarafından yapılmalıydı, bu sebeple bu da mümkün değildi, çünkü beni tanımıyordu bile. Bir insan tanımadığı bir insanı nasıl sevsin? İki soru var şimdi, farkındayım; bir; onunla neden tanışmıyordum o halde, ve iki; peki o halde ben nasıl tanımadığım birine âşık olabilmıştim?

Bir; onunla tanışamazdım, çünkü ona aşkıttım. Derlerdi ki kavuşmak aşkı öldürür. Aşkım o kadar kuvvetliydi ki, bu aşkı onun için bile feda edemezdim.

İki; onu tanımam için onunla tanışmama gerek yoktu. Bu mesele biraz çetrefilli aslında. Kalbinize giren kurşunun sizi öldürmesi için, kurşunun özelliklerini bilmeniz mi gerekir. Aşk benim yaramdı.

Peki nasıl başlamıştı? Bunun bir önemi var mı? Siz hiç âşık olmadınız mı? Nasıl başladığına göre değişiyor mu her şey? Tahmin ettiğiniz gibi. Gördüm ve başladı. Zaten böyledir hayat, yanılıyor muyum? Bir gün bir şey görürsünüz ve o şeyi gördüğünüz andan sonra artık hiçbir şeyi eskisi gibi görmez olursunuz. Her şey başka türlü görünür artık size. Böyle oldu bana da. Sıradan bir gündü, derslerin birinden çıkmış, diğerine girmeden önce ise orada burada dolanarak oyalanıyordum. Avluda yürüyordum. Ağaçlar vardı. Çimenler vardı. Hava kapalıydı. Birkaç kedi dolanıyordu ortalıkta. Her şey normaldi. O sırada oldu olacak olan. Gördüm ve başladı. Ağaç önce daha yeşile döndü, sonra büyüdü. Kedinin tüyleri parladı, toparlak bişey oldu. Çimenler dize kadar uzadı ve sonra çiçekler açtı aralarında. Hava da bir açtı ki bir daha kapatmadı. Bu başlayan şey üç yıl sürdü. İlk yılın sonuydu daha. Şimdi ise son sınıfın sonu. Devam edemezdik artık. Ayrılmalıydık. Çünkü okul bitince bu şehirden ayrılmam gerekiyordu. Eve dönecektim. O da muhtemelen son sınıftaydı. O da evine dönecekti muhakkak. Böyle devam edemezdik. Gerçi o hemen kabul etmedi, önce biraz direndi. Zaten benimle konuşmuyorsun bile, aynı şehirde olmamıza gerek yok ki, yine sevebilirsin beni, ayrılmamıza gerek yok dedi ba-

na. Sürebilir bu aşk dedi. Başımı umutsuzca iki yana salladım. Mümkün değil dedim. Devam edemez dedim. Seni görmemeye dayanamam. Aklım sende kalır. Kalbim sendeyken bir de aklım sende kalırsa, beni deli diye kapatırlar bir yere dedim. Bunu mu istersin dedim. Bunu istemem dedi. Ama ben zaten sadece kalbin bende kalsın diyorum dedi. Güldüm. Hiçbir şey bilmiyorsun aşk hakkında dedim ona. Kalb ve akıl dedikleri, birisi kan pompalayan yumruk büyüklüğündeki et parçası, diğeri de ceviz içine benzeyen bir pembe pelte değil ki dedim. Bunlar birbiriyle savaşmaya yemin etmiş iki düşman, aşk bahçesinden içeriye girince. Birisi sende kalırsa, bu savaşa devam etmek için diğeri de sende kalacak. Mecbur buna. O zaman da beni kalpsiz ve akılsız bir deli olacağım için kapatacaklar bir yerlere. Ağladı. Kabullenmek istemiyordu. Ama, dedi, beni hiç kimse bir daha böyle sevmeyecektir. Gülümsedim acıyla... keşke demek isterdim ama kıyamam ki dedim. Seni sevecekler. Sen güzelsin. Seni hep sevecekler. Benim gibiler hep olacak. Sesini bile duymadan yıllarca senden bir şeycik istemeden seni sevmeye devam edecekler. Ağladı, istemem dedi, istemem, beni sadece senin sevmeni istiyorum... sadece sen... beni tanımıyorsun bile dedim. Kim olduğumu bile bilmiyorsun, yolda görsen şu an, tanımadan yanımdan geçip gideceksin, dikkatini bile çekmeyeceğim, dedim. Olsun dedi. Sen sev beni, yalnızca sen. Bitmesin... bitmesin.

Başımı eğdim usulca. Tamam diye mırıldandım. Tamam, öyle olsun...

Okulu bitirip eve döndüm. Yavaş yavaş değişmeye başladığımı söylediler. İçime kapandığımı, konuşmaz olduğumu... daha neler neler. İlk günler her akşam onunla konuşuyorduk, başını omuzuma yaslıyordu, hiç duymadığım sesiyle bana şarkılar söylüyordu. Sonra gündüzleri de buluşmaya başladık. Sonra... şimdi yani. Şimdi hep beraberiz, gün boyu ayrılmıyoruz hiç. Hep yanımda. Eli elimde. Birlikte kaldığımız küçük odanın parmaklıklı penceresinden dünyayı izliyoruz birlikte. Her şey o kadar güzel ki... hayat, dünya o kadar güzel ki... ❧

HANDAN ACAR YILDIZ

İNATÇI LEKE

Yumruğum havada kaldı. Çünkü kavga etmek için sıkılmış bir yumruk de-ğildi. Bir kapıyı çalmak için sıkılmıştı. Bu nedenle, bir başkası bileğimi tutmadan da havada kalabilirdi işte böyle. İrademle mi havada kalmıştı iradem dışında mı? Ne kadar da kararlıydım kapıyı hızla çalmaya. Kıvrılmış parmaklarımın acısını bile umursamayabilirdim ki kemiğin sızısı etin sızısından güçlüdür. Öylece havada kalan elime baktım. Kararımdan vazgeçişimin resmini izlemekten kendimi alamıyordum. Büyülenmiş gibi izliyordum elimi. Niçin vazgeçmişim kapıyı çalmaktan. Devasa tahta kapının önünde, havada kalmış kendi yumruğunu en hayret verici olay karşısında ansızın donakalmış bir edayla izleyen biri herkesin dikkatini çekti. Elbette yüzüm kapıya, kavga etmemek için sıkılmış yumruğuma dönük olduğu için (kimse kavga etmek için sıkılmış yumruğa yüzünü dönemez) arkamı göremiyordum. Başıma toplananların gölgesinden niye toplandıklarını tahmin ediyordum. Kapıyı çalmaktan ansızın vazgeçişime dair artmasını beklediğim hayretim giderek azalıyordu. Yumruğuma baktıkça şaşkınlığının, baktıkça hayretim artmasını bekliyordum. Ama etrafıma toplanan insanların gölgesi dikkatimi dağıtıyordu. Hiç huzur yoktu şu dünyada. İnsanın rahat rahat hayret etmesine bile izin vermiyorlardı. Çok sinirlendim. Toplanan insanlara dönerek, yine yumruğum havada bağırdım; ‘Hayretim azalmasına neden oluyorsunuz. Dağılın artık!’

Dağıldılar. Dikkatimi toplayınca hayret etmeye devam ettim. Nasıl bu kadar kararlıyken böyle birden vazgeçebilmişim kapıyı çalmaktan. Bu vazgeçişin sebebi üzerine zihnim öyle yoğunlaştı ki, kapının arkasında ne olduğunu ve kapıyı neden çalacağımı unuttum. Neden bu kapının önüne kadar geldiğimi bile unuttum. Yalnız ve yalnızca neden çalmaktan vazgeçtiğimi düşünüyordum. Hiç kendi yumruğuma bu kadar dikkatli bakmamışım. Daha önce fark etmediğim lekeleri görüyordum elimin üzerinde. Bu arada gönüllü yaverler oluşmuştu çevremde. Biri yanıma yaklaşacak olsa, mesela haylaz bir çocuk, hemen kovup ‘çekil oradan, hayreti azalıyor’ diyen teyzeler vardı. Hatta bunlardan biri çok ilginçti. Birkaç adım ötemde yaşlı bir teyze yere serdiği kilimin üzerinde yün çorap örerken bana yaklaşan çocukları kovalama görevi edinmişti.

Kapı açıldı kendiliğinden. Çok kararsız kaldım. Havada kalan elimi aşağı indirip içeri mi girmeliydim? Hazır dikkatimi toplamışken vazgeçişime hayret etmeyi sürdürmeli miydim? Kapı açıldığı halde benim orada hayretten taş ke-

silmiş beklemem çok mantıksız kaçacaktı. Hikâyenin buraya kadarki kısmı çok mantıklıymış gibi... İçerisi çok güzeldi. Dünyada hiçbir tahta kapının ardındaki bahçe bu kadar güzel olamazdı. Önünde hiçbir kapı olmayan bahçeler kadar güzeldi. Hatta daha güzeldi. Kolumu indirdim. Uyuşmuştu. Masalardan birine oturdum. Biraz sonra o geldi. Onu görünce kapıyı niye çalacak olduğumu hatırladım. Kapının ardında onun olması gerekirken bahçeye benden sonra gelmişti. Kapıyı çalmaktan vazgeçişim boşluğa düşmüştü. Onun arkasında olduğu kapıyı değil de onun ardında olmadığı kapıyı çalmaktan vazgeçmiş olmam çok komik geldi. Gülmeye başladım. Güldüm de güldüm. Gözlerimden yaş gelinceye kadar güldüm kendime. Bir süre sonra gözlerimden gelen yaşın gülmekten olduğunu unuttum. Ağladığım için gözlerimden ıslak olduğunu zannetmeye başladım. İnsanın kendine gülmesinin böyle bir gerçekliği vardır; sevinçle hüzün ansızın yer değiştirebilir. Gerçek bir vazgeçiş değildi bu. O, kapının ardında değildi. o hâlde ben neyden vazgeçmişim?

‘Yeni mi geldin?’ dedim.

‘Hayır, bu ikinci gelişim’ dedi.

‘Ondan böyle rahatsız, benim ilk gelişim’ dedim.

Tepemizde bir elma ağacı olabilirdi, ancak bu metafordan millete gına geldiği için koymamışlar. İyi de olmuş.

‘İyi ki bahçede bir elma ağacı yok’ dedim.

‘İyi ki bahçede bir şeytan yok.’ dedi. Çok mantıklı geldi. Zaten onun mantıklı açıklamaları karşısında en mantıksız insanlar bile çaresiz kalırdı. Tam da sözlerini mantıklı bulduğum anda gördüm! Yüreğinin üzerindeki o küçücük pas lekesini. Bakar bakmaz... Oysa çok dalgındım; kendime gülerken neşeden mi kederden mi karıştıracak kadar, kapıyı çalmaktan vazgeçişime hayret edip neden çaldığımı unutacak kadar. Bunca karmaşıklığın arasında yine de gördüm. Çünkü o lekeyi bir tek ben görebilirdim. Çünkü onun yüreğindeki tüm lekeler bana aitti. Geçmişte yüreğindeki lekesizliğin bana ait olması gibi... O lekeyi, varlığına eş zamanda gördüm. Paslı bir demirin tadı dilimin üzerine yapıştı. Onca kan onca damarın içinden sıcacık, usulcacık aktığı halde, nasıl paslanırdı bir yürek? İnip kalkan göğsünün altında, gevşeyip büzülen yüreğinin üzerindeki o küçücük pas lekesini gördüm. En mavi, en koyu damarın üzerindeydi. En kanlı damarın üzerindeydi. Bana aitti... Bütün pas lekelerini düşündüm! Kâinata sinmiş bütün pas lekelerini... Mübarek, nereye değse tutardı. Çıkmazdı. Ne elbiseden ne elden ne de dilden. Yayılırdı. Elbiseden, elden ve dilden çıkmayan pas lekesi, yürekten nasıl çıksın?

Biten her şeye âşık olurken buldum o sabah kendimi. Üstelik sabah demek başlangıç demekken... Bir başlangıcın başında, bitişlere âşık olurken buldum kendimi. Kupkuru bir dalı sevmek gibiydi. Üzerimde paslı beyaz bir gömlek,